

Megjelenik minden vasárnap és csütörtökön.

Szerkesztőség és kiadó-hivatal:

Szabó Albert könyvnyomdájában Kézdi-Vásárhelyt, hova úgy a lap beltartalmi részét illető közlemények, mint az előfizetések, hirdetések, nyilvántartások, stb. intézendők.

Nyilvántartási cikkek soronként 10 kr-ért közöltetnek.

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.

Előfizetési árak:

Egy évre . . . 6 frt — kr.
Fél évre . . . 3 frt — kr.
Negyed évre . . . 1 frt 50 kr.
Külföldre 1 évre 8 frt — kr.
Egyes szám ára 6 kr.

Hirdetések díja:

minden egyhasábos garmond-sorért vagy annak térfogatáért 4 krajczár.
Ezenkívül minden beiktatásnál 30 krajczár bélyeg-díj fizetendő.

Felhívás előfizetésre.

A „Székelyföld“ című politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi, hetenként 2-szer megjelenő hirlapra a következő árakkal előfizetést nyitunk:

Egy évre . . . 6 frt — kr.
Fél évre . . . 3 frt — kr.
Negyed évre . . . 1 frt 50 kr.
Külföldre egy évre . . . 8 frt — kr.

Előfizetési pénzek bármely időben elfogadhatók.

Lapunk azon előfizetőit, kik előfizetéseikkel még hátralékban vannak, tisztelettel kérjük azoknak beküldésére.

Kérjük egyúttal t. előfizetőinket, sziveskedjenek előfizetéseiket minél előbb megújítani, hogy lapunk szétküldésében zavar ne forduljon elő.

A „Székelyföld“ kiadó-hivatala.

Irányszemlék iparunk érdekében.

E cím alatt Keleti Károlytól, jeles közgazdasági írónktól, egy eszmékben gazdag tanulmány jelent meg a „Budapesti Szemle“ júliusi füzetében. Keletinek évtizedek óta kedvező tanulmánytárgya az ipar ügye, sokat írt e tárgyról s e cikkében is sok figyelemre méltó dolgot mond el. Átvesszük belőle a következő érdekes fejezetet:

Az állam, mint láttuk, tehetségéhez képest iparkodik a magyar iparosság emelésén. Pedig ebbeli tevékenységének ez csak egyik része. Nem felejtkezett meg az iparosság alapjainak megvetéséről, az iparos oktatásról sem, mely kevés kivétellel általa létesült, általa tartatik fenn. Kezdvé az egyszerű tanonciskolán, mely alig egyéb oktatással egybekötött elemi ismétlő iskolánál; folytatva a

magasabb nép- és polgáriskolákkal összekötött iparoktatáson, a közép-ipariskolán keresztül föl a legmagasabb, mert tudományos iparoktatásig a polytechnikumban, mindenütt az államot látjuk első sorban. Ez szervezi és tartja fenn egészben vagy segítyzi a különféle tanműhelyeket, alapított műipari és technológiai muzeumokat, creált iparfelügyelői állomásokat, rendezte törvényesen az egész iparügyet, támogat és segítyez iparegyesületeket, előmozdítja az ipari kiállítások ügyét stb. stb.; szóval tesz és működik minden körben, hol a hazai iparnak előnyököt szerezhet vagy biztosíthat.

Igaz, hogy mind ez intézmények ujak, hevenyészett alkotások, melyek által századok mulasztásait kellett iparkodnunk helyreütni. Ez alkotások gyümölcsei lassan érnek, lassabban, semmint közgazdasági viszonyaink között, az ország károsodása nélkül, könnyen bevárhatnók. Valami tul-sokat egyébiránt e téren az államtól alig is várhatunk, sőt rendes viszonyok között be is érhetnők vele, mert természetszerű fejlődésök magától mehozza az ohajtott eredményt. De ámitani se szabad magunkat azzal, hogy az állam egyáltalában sokat tehetne a felsoroltakon kívül. Nevezetesen a kisipar, helyesebben a kisiparos annyit hangoztatott bajain alig is enyhíthet csak valamit is. Itt csak az egyéni tanulás és kiképzés viheti előre az illetőt. Mihelyt ezt a hazai nagyipar ellenében akarnák bármely irányban előnyben részesíteni, ezt gyön-

gitván, csak a külföldi concurrentiát növelnék nagygyá, mely azután mindkét iparnemet segiténé tönkre tenni.

De ha rendes viszonyok között sokkal többet nem is kívánhatunk az ipar érdekében az államtól, mint hogy az általa kezdeményezett irányban mind tovább haladva, mind erőteljesebben is támogassa az iparosság ügyét, a szakoktatást előmozdítva, kedvezményeket nyújtva s minél több szállítmányt a hazai iparnak juttatva s biztosítva: sajátos viszonyaink között a társadalom nagy indolentiája és csekély vállalkozási szelleme mellett még is több irányban kifejlesztendő tevékenységet ohajtottunk tőle.

Ilyen volna, hogy a tanműhelyek egy részét mielőbb oly kisebb-nagyobb gyártelepekké iparkodnók átváltoztatni, hol az illető iparnem oktatása mellett a valódi ipari termelés és a termelt cikkeknek elárúsítása is folya. E tekintetben a Belgium által a negyvenes években folytatott ilyenmü tevékenység méltán utánozandó és buzdító példaként szolgálhat. Ipari tekintetben akkor ott sem igen álltak magasabban, mint mi mai nap. Ott is oktatni kellett ipari foglalkozásokra a népet s ez leginkább tanműhelyekben történt. De e tanműhelyekhez utóbb a kormány vállalkozókat keresett, kik a tanoncok munkáját saját javukra pénzre teheték, segítyezte telepöket felszereléssel, sőt tőkével is, és természetesen nem egyszerre, de aránylag rövid idő alatt oda fejlesztette Belgium iparát, hogy

A „Székelyföld“ tárczája.

A vádlott Amor.

Wieland után németből fordította Aphrodite.

Harmadik rész.

(Folytatás.)

Apollo, a magas ábrándok és eszméknek istene is nem az az Apollo most, a ki volt. Elmúltak azok az idők, midőn a rhodopei vadakat átváltoztatá embereké és lantjának pengésére oroszlánok simultak lábaihoz, és a kövek, varázsló énekére, egymással tánczolni kezdtek, és a midőn Deukalionoknak néptörzse, költészetének ösztönzésére, elhagyá erdős, vad ősi honát, és társadalmat alkotva, isteneket kezdett volt imádni, tisztelni, az előtt barbar lévén. De most mellőzve tekintélyét a muzsáknak emez istene, pásztornók után futkos, rőzsás ligetekben, patakok partjainál. S ki a spharokról zengett elébb, most női bájokat dicsőít és énekel „a csóknak csoda-erejéről“; vezetőjükhez hasonlóan a muzsák is Amorrallal együtt élvezik a szőlőnek édes nedvét.

Ilyenformán, uraim, testvéreim, végig mehetnénk az isteneknek körén. Azonban megiehet, hogy elbeszélésem satyrához hasonlítása, jöllehet nem vagyok rigorozus, továbbá meggondolni akarom, vajjon Amornak eme zabolátlan kedvteléseiben rejlik-e a tulajdonképeni rossz és annak kut-

forrása? Sok volna róla mit beszélnünk, de úgy a beszédnek, mint a hallgatásnak megvan a maga ideje. A rangnak fesztelenségét mindig fedezi, korlátozza a hatóság. Tartsunk tehát szünetet, de hogyan s miként? Lehet-e a dolgokon javítani ily elmégesedett állapotban? Nehezebb reá a felelet, mint hisszük, mert a rosszat még rosszabbá tehetjük.

Gondoljátok meg uraim azért, mit fogtok tenni és határozni, mert könnyű ám határozni különösen lakoma alatt és közben, de megbánni a határozatot, istenekhez nem illő és méltó eset volna.

Igy szólt végezetre a gunyolódóknak patriarchájá, kinek gáncsolni, gunyolni, bírálai istenek mint halandók felett nagy szabadalma volt.

És mivel könnyebb volt őt félszemmel nézni ilyenkor és némának lenni vele szemben, semmint ellentmondani, azért úgy tettek az istennők is, mint más nők ilyen esetekben. Egyik behunyta szemeit, mintha álmoságának nem tudna parancsolni. Közönyösen néz a más ide-oda, kis kezeivel babrál a harmadik leplével, tükörbe néz, egy szalagon igazít, vagy szomszédjának semmisségeket sug fülébe, mintha azoknak nagy fontosságot tulajdonitana. A legyezők itt is, ott is suhognak. Szóval mindenik úgy tesz, mintha semmit se hallana. És ez nem legosekélyebb tehetsége a nőknek, és szerencsét kívánunk hozzá. Még a férfiak között Zeus atyus is úgy tesz. A nélkül, hogy mozdulna helyéből, a Danaekat mulattatja élezel-

ve. Mars pedig gondtalanul tréfál Aurorával; azt kérdezi tőle: ha vajjon az Éj nem érte még el azt a kort, melyben elveszítse álomkorságát vele a Hajnallal szemben?

Egyedül a muzsáknak istene, a költők őse, Apollo, veszt el türelmét; haraggal felállván, rikácsolva kiáltja (minthogy költők könnyen válnak epessé):

— Hogyan?! ha egy rimelő kinezva a lantot, a szerelem istenét gyalazza, midőn az a Parnassust Paphosszal felcseréli és bortól mámoros, ezért a kontár Phöbost és a muzsákat lealazza? Én tegyem magamat ama poetacskaéhoz és őt észrevegym? Soha! És Amor büneiért engem szidnak itt? Bölcsen mondja Aesop azt, hogy: „Legrosszabb valami a földön és a mennyben a rágalmazóknak nyelve.“

— Megállj, édes fiam, — mond Zeus a trónról — túrkösztesd magadat, kiméid tudódet; hisz ismerjük Momust mindnyáján. Azért, aranyos fiu, nem veszed észre, hogy kegyes uróink mily nyugodtan veszik a csufolódónak csipkedéseit, és én, midőn rólam mások képében beszél? Hozzá hasonlókkal az okos nem áll szóba, de mindenik igyekszik őt kerülni, s ha mégis szemben jön velünk, mit használ a gyerekes kiabálás? A legokosabb az, ha elsuhanunk hallgatva előtte.

(Folytatása következik.)

a szövő-fonó iskolából előbb szerény ipartelepek, utóbb óriási gyárak lettek, melyekben a népességnek iparmunkássá váló kiépeztetése magától ment. Sőt egy igen életre való hazai példa is lebeg e tekintetben szemünk előtt. Érttem a miniszter által alapított műszerészeti tanműhelyt, mely egészen az említett belga példa szerint szerződött gyakorlatú műszerész vezetésére, kezelésére bízván, ma már egészségesen termelő iparteleppé változott. Míg kereskedelmileg értékesíthető valódi áruvá nem válik például a „székely varrottas” és hasonló tanműhelyi készítmény, addig szűk helyi érdeken túl emelkedő iparos termelésről nem szólhatunk.

Igy vagyunk az annyira fontos textil-ipar egyéb ágaival is. Vannak a posztó- és gyapjúiparnak egészséges csirái Erdélyben, nevezetesen Brassóban. Mert nagyrészt csak durva szövetekeket készítenek a romániai nép számára, óriási jaj támadt az országban a romániai vámháború kitörésekor, mert elvesztették eddigi elkélési piacukat! A kormány nyújtott némi támogatást s az országot ért egyéb csapások következtében e jaj is nagyobb fájdalomakba s veszteségekbe fult s azóta elnémult. De egészséges viszonyokra enged-e következni egy elkélési piac elvesztésének csak föl is említése oly országban, mely szövet-szükségletét évről évre 30—40 millió forint kiadással külföldről fűdözi? Tiszta élehetlenség iparosaink és kereskedőink részéről, hogy ily baj fölmerülhetett. Vagy tudnak a brassói szövők posztót csinálni, vagy nem. Ha tudnak, finomabbat is kell tudniok készíteni, egyszerű közönséges gyártmányukat modernbb igényeknek is megfelelőbbé tenni. Tagadhatatlan, hogy ehhez költségesebb berendezés, nagyobb vállalkozás kell iparosok és kereskedők részéről. Meg kell hódítaniok a hazai piacot s visszahódítani vele a külföldet is. Itt s ily viszonyok között ohajtom az állam erélyesebb közbenlépését. A hol csirája van az egészséges iparnak, ám szerződők vállalkozóval vagy többekkel, szerezzék meg nekik, ha nem közvetlenül, hát közvetítés által, — miről még bővebben szölok — a szükséges tőkét, biztosítson magának kellő ellenőrző befolyást és garantírozza ám 5—6 évre, a meddig a felállítandó vállalat a kezdet nehézségein, a majdnem kikerülhetetlen gyermekbetegségeken átesik, a beruházott tőke minimális kamatozását, biztosítsa nekik — ha Pozsony és Gács le van foglalva a hadseregnek meg honvédségnek — a csend- és rendőrség, a pénzügyőrök, a megyei pandurok, a hivatalsszolgák, az állami és államilag garantírozott vasutak alkalmazottai stb. ruházati kelméjének megrendelését, kösse ki, hogy legalább ugyanannyi kelmét, mint a mennyit állami szállítmányra készít, kénytelen évenként a kereskedelem számára is kelendő cikkekben gyártani, és föl fog állani oly szövőgyár, mely nagy részben függetleníteni fog Brünntől. Hasonlóképpen lehetne eljárni bányászati-vegyészeti, üveg- és tükörgyára s egyébre nézve.

Ne gondoljuk pedig az ily eljárást beteges phantasia agyrémének! A világhírű sevesri, meissen és bécsi porcellángyárak, belga tükörgyárak stb. még közvetlenebb állami segélyezés mellett létesültek s lettek alapjai számos egyéb iparnak. Sőt a gazdag Francia- és hatalmas Németország még ma is segélyeznek nagy összegekkel egyes iparágai-

kat, míg azok saját lábukon meg birnak állani.

Mennyivel inkább kell ez szegény Magyarországnak, melyben az iparba fektetendő százazrek milliókat vannak hivatva hozni, mert az ipar fejlesztése visszahat termékenyítőleg a mezőgazdaságra, ez fogván hasznosítani azon tőkét, melyet csak ipar és kereskedés terem.

(Folytatása következik.)

SZEMLE.

A magyar kormány, mint a bécsi félhivatalos Pol. Corr.-nak Budapestről jelentik, a képviselőházi szünet alatt a következő ügyekkel fog foglalkozni: 1. Az 1889-ki költségvetés, melynél az az elv lesz irányadó, hogy az egyes minisztériumok ne lépjenek túl a tavalyi költségvetés kiadásainak határait. 2. A szeszadó-törvény végrehajtására vonatkozó határozatok, melyeknek megállapítására enket-et fognak összehívni. 3. A regále megváltása; az erre vonatkozó törvényjavaslatához szükségesség anyag már teljesen össze van gyűjtve. 4. A vaskapu szabályozása és egyéb közmunkák; az ezekre vonatkozó törvényjavaslatokat ez év őszén minden bizonynyal a képviselőház elé terjesztik.

A császár-találkozások hírétől zeng a politikai világ. Mindenki találkozni fog; uralkodók és miniszterek egyképen. A békeség számdéka lepte meg az intéző köröket. Azt lehetne mondani, hogy valóságos békeragály nyilvánul. A mit bár egész komolyan lehetne venni! Az első találkozás, melyet már a félhivatalosok is megemlítenek, a német császárré, ki a czárt látogatja. Ő e hó közepén utazik Pétervárra hajón. Mint hírlík, Kielben száll hajóra s utjában néhány hadi-hajó kíséri. Pétervárt nagy katonai ünnepélyt fognak rendezni a tisztelekre. Ennek a találkozásnak mérvadó körökben nagy politikai fontosságot tulajdonítanak. Minden jel szerint azt várják, hogy a két uralkodó értekezésében főképp a bolgár kérdést fogja megbeszélni és ez ügyben oly megállapodásra fog jutni, mely talán döntő fordulatot fog adni az egész kérdésnek. Németország minden lépése e téren csak az Ausztria-Magyarországgal való legteljesebb egyetértéssel történik, s Ausztria-Magyarországban is méltányolják a küszöbön levő találkozás politikai fontosságát. Nevezetesen az, hogy Bismarck herceg nem lesz jelen a császárnak a czárral való találkozásán, mert az utóbbi hónapok felizgató eseményei után egészségének kíméletére van utalva.

Olasz forrás nyomán hire járt, hogy Ferencz József király közelebb meg fogja látogatni Umberto olasz királyt. Ezt a hirt azzal cáfolják meg, hogy bécsi jól értesült körökben ily tervről semmit sem tudnak. Ellenben egész határozottsággal jelentik újabbban, hogy II. Vilmos német császár az őszön meglátogatja uralkodónkat Bécsben. Vilmos császár még herceg korában rendszeres vendége volt udvarunknak az őszi évszakban.

A Kreuztg szerinti II. Vilmos császár augusztusban fog találkozni Ferencz József királlyal Bécsben. Arról a kellemetlen benyomásról szölv, melyet a czárral való találkozás híre Bécsben és Rómában keltett, a Kreuztg azt írja, hogy a császár csak puszta udvariasságból és azért akarja a czárt meglátogatni, hogy nagybátyja hagyományait kövesse. A látogatásnak meg lesz ugyan a hatása a bekére, de azért a politikával csak laza összefüggésben van. Pape tábornok pétervári küldetése ellenben messze tulmegy a császár trónralépésének notifikálásán. Pape kétségkívül valami érdemrendet is vitt Pétervárra, azonkívül hogy levelet adott át a czárnak a császártól. Feltűnést keltett, hogy Pape háromnegyed órát töltött a czárnál, míg rendszeren az ily kihallgatások nem szoktak tovább tartani öt percznél. Ezenkívül a kihallgatás után a jelenlevők magatartása annyira nyájas volt, hogy a czár kétségkívül rendkívül meg volt elégedve a tábornok szóbeli közléseivel. E meglepésedéskülönleg abban nyilvánult, hogy a czár a német udvar küldötteit magas rendjelekkel tüntette ki.

A német-olasz barátság mind szilárdabbá kezd válni. Erre mutat Bismarck Herbert gróf levele is, melyet Crispi miniszterelnökhöz intézett a táviratra, melyet annak idejében a kancellár félhivatalos lapja közölt. A levél többek közt azt mondja: Németország büszke rá, hogy Olaszország barátjának vallhatja magát. A császár e gondolatnak akart a trónbeszédében kifejezést adni. Örvendek, hogy Crispi kormányelnök távirata által megerősítve látom, hogy a császár szavait megértették.

Határsértést jelentenek, és pedig francia tisztek részéről, Gravolette-ból. A párisi helyőrség

két tisztje jun. 15-én a német határt átlépte Viller aux Bois mellett s a mezőn dolgozó négy rezonvillei lakost oda hiva, a közel fekvő helységek nevei és az ottani viszonyok után tudakozódtak s elválvá tőlük, a következőleg szölk: „1871. óta nagyon sokat szenvedtek a német kormányzat nyomása alatt. De ez már nem fog soká tartani, mert nem sokára eljövünk, hogy visszahódítsuk Elzász-Lotharingiát!”

Trefort miniszter levele válaszlíhoz.

Trefort Agoston vallás- és közoktatásügyi miniszter, mint a főváros negyedik kerületének orsz. képviselője, nyílt levelet intézett válaszlíhoz, kijelentve, hogy betegsége miatt a beszámoló beszédet őszre kell halasztania. Az érdekes levélből álljanak itt a következők:

Levelet azzal kezdí, hogy a külügyek és a finanszkérdés dominálják a helyzetet. Egész Európa fegyverkezik s így mi sem maradhatunk készületlenül; ez végzetes dolog, nyomasztó gazdag országokban, annál nyomasztóbb szegény országokban. Reám nézve, mint közoktatásügyi miniszterre, rendkívül leverő, mert nekem egy évig szünetelnem kell. De szeretem hinni, hogy az tovább nem fog tartani, mert nekünk a kulturális érdekek téren még sok teendők van; e téren érvényesülnék belső ellenségeink is, s nekünk a hazát nemcsak a külső, de a belső ellenségek ellen is meg kell védenünk. Tudomány, műveltség, köznevelés a modern társadalmi és állami élet alapjai, a nélkül nincs boldogulás. S nekünk nemcsak a politikai élet számára kell nevelünk, szoktatunk az embereket, mert mint minden modern államnak, úgy Magyarországnak is okvetlenül kell ipar s kereskedelem, kellene praktikus emberek e téren. Közgazdasági állapotaink a legkomolyabb figyelmet érdemlik és igénylik. Eltekintve minden egyébtől, vizsgáljuk csak be- és kivitelnket.

A legutóbbi napokban közölt adatok szerint bevételünk 35 millióval nagyobb a kivitelnél, s ha hozzáteszük, hogy vasutaink külföldi tőkékkel építettek s a földbirtokot terhelő záloglevelek legalább háromnegyede a külföldön van, a kamat tehát a külföldnek fizetetik, kérdem, micsoda közgazdaság és pénzügyi jövő vár az országra, ha e hézagot nem tudjuk kitölteni? Hiu, fantasztikus remény azt hinni, hogy azt nyers anyagok termelése s kivitele által fogjuk tehetni. Az idyllikus idők epochája elmúlt; ipart kell teremtenünk. Gyakran hallom, hogy a közös vámtérület mellett ez nem lehetséges. En más véleményben vagyok s azt merem állítani, hogy ha megszüntetjük a közös vámtérületet, nyers anyagaink az egyetlen biztos vásárt el fogják ugyan vesztetni, de iparunk nem lesz, ha csak erkölcsünket és szokásainkat nem fogjuk megváltoztatni s egész erélyllyel nem fogunk dolgozni, hogy iparunk legyen. Budapest érdeke is követeli, hogy iparunk legyen, mert nagy városok csak ipar mellett prosperálhatnak. Ne méltóztassék hinni egyébiránt, hogy midőn én a közgazdasági viszonyokra oly nagy súlyt fektetek, hogy én a vallás-erkölcsi momentumok iránt közömbös vagyok. Elnézve sok kóros állapottól, melyeket talán csak vallás és egyház utján, ha nem is megszüntetni, de legalább enyhíteni lehetne, jól tudom azt is, hogy társadalom vallás nélkül nem létezhetik, a vallás kulturmája pedig az egyház. En tehát minden vallás és egyház tekintélyét fentartani ohajtom. S különösen a katolikus egyház tekintetében, mely a dolog természeté szerint szorosabb viszonyban áll az állammal, mint a többi egyházak, sürgetem a papok ellátását, a papok jobb oktatását s nevelését és az egyházi javak oly kezelését, hogy oly dolgok ne történhessenek, mint az utóbbi időben több ekklátás esetben történtek. Magától értetvén, hogy én alkotmányos miniszter létemre semmit sem akarok erőszakos módon, de az egyház, illetőleg az ezt vezető férfiak hozzájárulásával keresztülvinni.

Mindahhoz idő és egészség szükséges. Azon reményben, hogy az vissza fog térni kellő kímélet mellett, bucsut veszek önöktől, minden jót kívánva. Viszontlátásra az őszszel!

Budapest, 1888. június hó 30-án.

Trefort s. k.

Háromszék megye közigazgatási bizottságának üléséből.

— július 3.

Főispán Potsa József, ő méltósága a gyűlést megnyitván, a havi jelentések olvastattak, a mint következik:

Báró alispán ur ő méltóságának a magyar-román határkijelölésnél hivatalból történt elfoglaltatása következtében Sentiványi Miklós megyei fő-

jegyző havi jelentése olvastatott, mely szerint a megyei tisztikar június havában teljes létszámban volt s csakis a hónap második felében távozott el Tompa István közigazgatási gyakornok Brassó-megyéhez közigazgatási gyakornokká lett kineveztetése következtében. Az így megürült helyre főispán ur ő méltósága által kézdíszentleleki Kőnczei Benedek végzett jogász neveztetett ki s a központba be is osztattott.

A központba iktatóra érkezett 1079 drb; ellátatott 1043, ellátatlan maradt 36 drb.

Tüzeset volt 4.

A megyei pénztár megvizsgáltván, rendben találtatott.

Séra Tamás árvaszéki elnök jelentése szerint június végén az árvák létszáma volt 9807. A hó folytán felszabadult 28, gondnokság alatt volt összesen 351, ehhez növekedés 2, összesen 353.

A háromszékmegyei összesített gyámpénztárnak május hóról áthozott készpénze volt 1887 frt 92 kr, ehhez bevétellett árváknak 3345 frt 90 kr, bevétel kamatokból 884 frt 94 kr, visszafizettetett tőkéből 336 frt 94 kr, együtt 4567 frt 80 kr, összes bevétel volt 6455 frt 72 kr. Ebből kiadott árváknak 3798 frt 60 kr, kiköcsönözött 700 frt, együtt 4498 frt 60 kr, melyet a bevételből levonva, 1957 frt 12 kr készpénz jött át júl. hóra.

M. kir. belügyminiszter ur ő nagyméltósága folyó évi május hó 29-én 22,718 szám alatt kelt rendeletével Bereczk rendezett tanácsu várost nagyközséggé tette; a bereczki árvák és gondnokoltak értékét és irományait a megyei árvaszék kiküldöttje, Vajna István jegyző, június hó 29-én átvette s így a bereczki gyámoltak és gondnokoltak feletti gyámhatóságot a megyei árvaszék gyakorolja.

Soliom Miklós kir. ügyész jelentése szerint a kézdívársárhelyi kir. törvényszéki, valamint a megye területén levő kir. járásbírósi fogházakban a mult június hó utolsó napján letartóztatva volt összesen 69 elítélt, 21 vizsgálati fogoly együtt 90 egyén.

Időközben megfordult az összes fogházakban 53 egyén.

Dr. Antal Mihály megyei főorvos jelentése szerint az általános közegészségi állapot e hóban kielégítő volt; a megelőző évihez viszonyítva, némi javulás is mutatkozott.

A hevenyfertőző kórok közül járványosan egy sem uralkodott. Másnemű heveny megbetegedések ritkák voltak s többnyire a légző és emésztő szervek hurutos és lobos bántalmaira szorítkoztak. Orvosrendőri bonczolat és vizsgálat eszközöltetett 7 esetben.

Az állategészségi állapot e hóban is kielégítő volt, jöllehet a mult havához képest némi hanyatlás mutatkozott.

Babarczy Ferencz kir. adófelügyelő jelentése szerint befolyt egyenes adóban a lefolyt hóban 22,657 frt, míg az előző év hason havában 11,571 frt. Hadmentességi díjban a folyó évi június hóban 403 frt, az előző év hason havában 58 frt. Vagyis kedvezőbb a befizetés a folyó évben az egyenes adónál 11,086 frttal, hadmentességi díjban 345 frttal az előző év hason havában elért eredménynél.

A kataszteri nyilvántartási biztos a folyó évi első ellenőrzési körútját befejezván, a megyei és községi pótdadók, valamint az iskola-adók kivetése és könyvelése körül a községekben a legnagyobb részben az ellenőrzést igen megnehezítő egyöntetűséget teljesen nélkülöző eljárást találván, felkéri a mélt. főispán urat és a tek. közigazgatási bizottságot, miszerint a megyei és községi pótdadók, valamint az iskolai adó kivetése és könyvelése körül az összes községek előjáróit és a városok polgármestereit egyöntetű eljárásra szigorúan utasítani méltóztatassék.

Eötvös K. Lajos h. tanfelügyelő a megye területén levő iskolák vizsgáiról a következőket jelent: Egybeállítottam a hozzám beérkezett (részint általam konstátált) vizsgálati siker-kimutásokból az iskolák tanítási eredményének középértékszámát. Kötőnőnek minősítettet a siker 7, jelesnek 16, jónak 45, elégségesnek 33, elégtelennek 5 iskolában; így a tanítási eredmény az egész tankerületben jóközepesnek mutatkozott. Az osztályozási adatokat az iskolák fentartási jellege

szerint csoportosítván: legeredményesebbnek a községi iskolák tanítása mutatkozik, melyeknek középosztályzata „jó” és „jeles” között áll; utána az állami iskolák következnek, általános „jó” közepesnek bizonyulva; azután a ref. felekezeti iskolák a „jót” megközelítő általános eredménnyel; a r. k. és gör. kath. iskolák „jó kielégítő” általános osztállyal; végre az unitárius és görög keleti felekezeti iskolák „kielégítő” eredménnyel.

Az elintéztett folyó ügyek közül a következőket említjük meg:

M. kir. pénzügyminiszter ezen vármegyei földmiveléssel foglalkozók számára aratás befejeztéig adóvégrehajtás beszüntetését rendelte el.

Alcsernátonban községi iskola felállítására és a körül szükséges intézkedések megtételére képviselő-testületi gyűlést tartani és az eredményről 45 nap alatt jelentést tenni kézdi főszolgabíró utasított.

Fesztelnekre csendőr-őrs felállítását vagy a bereczki őrs szaporítását a belügyminiszter nem engedélyezte.

Külömfélék.

— A kézdívársárhelyi felső-népiskoláról megyénk tanfelügyelője következőkép emlékezett meg a közg. biz. keddi ülése elő terjesztett havi jelentésében, melyben a vizsgálatok eredményéről szól: „Csak a kézdívársárhelyi felső-népiskola vizsgálatáról emlékezem meg külön, azért, mivel a tanév folyamában egyik tanerő elvonása miatt beállott változás hatását a vizsgálat folytán konstátálni kellett. Van szerencsém erre vonatkozólag azon megnyugtató jelentést tehetni, hogy az együtt maradt tanszemélyzet dicséretes buzgalommal és szakértelemmel teljesen megfelelt a várakozásnak; valóban meglepő eredményt tüntetett fel, mert a községi iskola törvény és pedagógiai követelmények ellenére csak 4 évfolyamban, 10 esztendő korukig képezte a növendékeket, kik pedig 6 elemi iskolai osztály és 12 életév betöltésével mehetnének felső-népiskolába. Ez az éretlenség nagyon meglepett a különben jó vizsgálaton; félt, hogy a jól fel nem fogott, czélzataiban és okaiban meg nem értett tanulmányok hamar elmosódnak a növendékek emlékezetéből, és csak igen fogyatékosan nyernek érvényesülést a gyakorlati életben; hogy a felső-népiskola működése továbbra ne legyen czéltévesztett; intézkedtem, hogy tanulókat a jövő tanévben átmenetelig csak 11 évet betöltötték vétessenek föl, kik legalább 5 elemi iskola képzettségét igazolják iskolai bizonyítvánnyal, felvételi vizsgával; az elemi iskolát pedig utasítottam az 5-ik tanfolyamnak és a következő évben a hatodiknak mulhatatlanul beállítására.”

— Halálozás. Szörösei Szörösei Istvánné 65 éves korában júl. 6-án Szöröcsén meghalt. Temetése 8-án lesz. Béke poraira!

— Öngyilkossági kísérletet követett el mult csütörtökön délután kézdívársárhelyi Szotyori Károly fiatal borbély. Csak év tavaszán nyitotta meg üzletét s egy kézdívársárhelyi asztalos készítette hitelben a műhelybe szükséges butorokat. Az üzlet nem ment jól, Szotyori nem tudott kötelezettségének eleget tenni s most csütörtökön hitelezője biztosítási végrehajtást kért ellene a butorok áráért. Ez annyira elkeserítette a szegény ifjút, hogy délután hazamenve, mellébe lött. A golyó azonban rosszul talált, a szerencsétlen még él, de életéhez kevés remény van.

— Lopás. Bereczki Stencsik János mult csütörtökön elindult Gyergyóba juhokat vásárolni, magával vivén 1200 frtot. Szárazpatakon megsejtetvén, beszállt a Pakocs Andrásné korcsmájába s ott is halt. Reggel, mikor tovább akart menni, kereste a pénzt, de az nem volt sehol. A káros jelentést tett a kézdívársárhelyi kir. járásbírósnál s ez a bűnügyi nyomozatot megindította. A korcsmárosné, szolgálója és egy olasz munkás, mint gyanúsok, elfogattak.

— Háromszékmegye védereje. Báró Apor Gábor alispán 1887-ik évi jelentése szerint a mult évben a fő sorozó-bizottság elé állított 2038 hadköteles közül besoroztatott az ujonczjutalék részére 449, a póttartaléki jutalék részére 18, a honvédség részére 76, összesen 543. Ideiglenesen alkalmatlannak találtatott s így visszahelyezettett testmagaság hiánya miatt 162, testi fogyatkozás miatt ideiglenesen vagy mindenkora alkalmatlannak találtatott s így visszahelyezettett vagy töröltetett 1591. A cs. kir. 12-ik hadtestparancsnokság területén az összes felhívott hadkötelesekből besoroztatott minden 1000 ember közül 163. A megyénk sorozójárásaiban felhívott összes hadkötelesekből besoroztatott minden 1000 ember közül 165. Az összehasonlításból kitűnik, hogy a besorozottak, felmentettek és visszahelyezettettek néve, a cs. és kir. 15-ik hadtest területét és megyénket véve, utóbbira nézve az arány kedvezőbb; csakis a távol levő hadkötelesek összehasonlításánál mutatkozik az kedvezőtlenebbnek.

— Szaktanfolyam szeszgyártulajdonosok és gyárvezetők részére. A magyar szesztermelők országos egyesülete az új szeszadótörvény következtében a hazai összes gazdasági szeszgyárakban s kisebb ipari szeszgyárakban teljesen megváltoztatandó gyártási eljárásra való átmenetet megkönnyítendő, folyó július hó 20-tól 30-ig szaktanfolyamot rendez Budapesten a műegyetem technológiai szakosztályában. E tanfolyam czélja az eddig gyakorlatban volt gyors erjesztési eljárás helyébe lépő, gazdasági és műszaki szempontokból egyaránt észszerűbb hosszú tartamú erjesztési eljárás elméleti és gyakorlati feladataival az érdekelteket megismertetni, s e czélból kiterjed úgy a gazdasági szeszgyárakban szükséges műszaki alakitásokra, valamint az új gyártási eljárás összes mozzanataira, oly tájékoztatást lévén hivatva az érdekelteknek nyújtani, hogy az átmenet rázkódások és anyagi károsodások elkerülésével zavartalanul történhessék meg. A tanfolyamon a következő tárgyak fognak előadani elismert szakférfiak által: 1. A szeszgyártás elmélete; előadó: dr. Kosutány Tamás gazd. akadémiai tanár. 2. Az erjedési chemia elmélete; előadó: Békésy Sándor egyetemi assistens (Maercker hallei tanár volt assistense). 3. Szeszgyárak építése, műszaki berendezése és gépfelszerelése, gőzkazánok és gőzgépek kezelése; előadó: Lázár L. Pál műegyetemi m.-tanár. 4. Nyers anyagok vizsgálata és a gyártási üzlet chemiai analysis szerinti ellenőrzése; előadó: Szilágyi Gyula, a Grünwald és Társa czég vegyésze. 5. Az élesztő készítése és szerepe a szeszgyártás üzemében; előadó: Schwarz L., az aradi Neuman szeszgyár v. vezetője. 6. A gazdasági szeszfőzdek feladatai az új gyártási eljárás életbetéptetése körül; előadó: Grösz L., a felső-magyarországi szesztermelők egyesületének szakértője. 7. A szeszgyártási üzlet beosztásának praxisa; előadó: Kaczander Zsigmond, a temesvári részvény-szeszgyár vezetője. 8. Az új szeszadótörvény magyarázata és az adó-ellenőrzéssel szemben teljesítendő feladatok; előadó: Bosányi Endre egyesületi titkár. A tanfolyamra való jelentkezések legkésőbb július hó 15-ig a „Szesztermelők Orsz. Egyesülete” titkárságához Budapestre (Köztelek) küldendők be. A tandíj egyénenkint 25 frtban állapítottatott meg, mely a tanfolyam megnyitásakor fizetendő be. A jelentkezők július hó 20-ig a tanfolyam megnyitásáról és a tanrendről, mely a fővárosi nagyipari gyártelepekben gyakorlati utmutatásokra is kiterjed, a kellő időben értesítettnek fognak.

— Irodalmi hírek. Koczányi és Vitéz kassai könyvkereskedőknél aug. hó végével ily című mű megjelenése veendi kezdetét: „A ló és annak tenyésztése”, kézikönyv lótenyésztők, állatorvosok, mezőgazdák és lókedvelők számára. A mű szerzői: Kovácsy Béla kassai gazd. tanintézeti tanár és Monostori Károly, a budapesti állatorvosi tanintézet tanára. A körülbelül negyven, nagy 8-ad réttü ivre terjedő s csinosan kiállított munka több mint 300 ábrával s Magyarországi lótenyésztési térképével lesz ellátva s 12-14 füzetben, körülbelül 2-3 heti időközökben fog megjelenni s már a jövő év közepén teljes lesz. — Hajós János b. pesti könyvkiadó és papirkereskedőnél (Budapest, IV. Kálvin-tér 5. sz.) megjelent: Melléklet „Az 1888. évi állategészségi törvény magyarazattal és iratpéldákkal” című munkához. Az állategészségügyi eljárást szabályozó rendelet teszi az állategészségügyi törvényt teljessé, mert az ad utasítást a törvényhatósági tisztviselőknek, a községi előjáróságnak és az állatorvosoknak. Ezen mű a miniszteri rendeletet könnyen érthető modorban tárgyalja s irománypéldákkal látja el, mi az állategészségügyi eljárásnál nagy könnyebbséget fog okozni.

— Sorsolások. A magyar vörös ker. egy. sorsjegyek július 1-én megjelent sorsolása alkalmával a főbb nyeremények a következő számokra estek: Sorozat 7542. sor 29. 15000 frt, 1881-62. 1000 frt, 5286-17., 2552-84. 500-500 forint; 124-54., 1041-81., 4215-90., 5665-15. 100-100 forint; 132-7., 202-18., 398-69., 434-97., 577-8., 1089-41., 1800-63., 2238-42. 2427-30., 2617-90., 2681-11., 2734-36., 3019-53., 3548-33., 3984-3., 4037-74., 4131-56., 4337-31., 5456-36., 5472-65., 6933-96., 7212-75., 7790-12., 7861-33., 7939-61. 50-50 forintot. Törlesztési huzás: 126, 891, 1739, 1784, 6292, 7388. — A budapesti Bazilika-sorsjegyek huzása júl. 2-án volt. Főbb nyeremények: Sorszám 1860. szám 6. 60000 forint; 1407-77., 3694-72., 6511-24., 7889-77. 1000-1000 frt; 472-26., 4239-43., 5140-77., 5459-76., 6190-49. 500-500 forint; 997-24., 2122-31., 2265-33., 2762-8., 3407-97., 3645-54., 4070-91., 4590-46., 5987-27., 7953-16. 100-100 frtot. Törlesztési huzás: 192, 2232, 2365, 2934, 3496, 3701, 4275, 4305, 4925, 5419, 6155. A kisebb nyeremények számai kiadók hivatalunkban megtekinthetők.

— Szerkesztő üzenet. XX. Későn érkezvén, sajnálatunkra csak jövőre közölhetjük. Szíves üdvözlét!

Felölös szerkesztő és kiadó-tulajdonos:
Ifj. Dobay János.

Egy 4–6 gymnasiális osztályt végzett tanuló gyakornokul felvétetik Jancsó Géza gyógyszerészhez Kézdi-Vásárhelyt.

Sz. 1703. tdkv.
1888.

Árverési hirdetményi kivonat.

A kézdivásárhelyi kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhirrre teszi, hogy a kisbirtokosok országos földhitelintézete végrehajtónak Kovács János s társai végrehajtást szenvedők elleni végrehajtási ügyében a kézdivásárhelyi kir. törvényszék területén lévő Dálnok határán fekvő, 1. a Kovács Albert tdkvi tulajdonát képező, a dálnoki 1407. sz. tjkvben foglalt 3283., 3284.^a, 3284.^b, 3285. hr. sz. s 280 frtra becsült ingatlanra; 2. a Kovács Dávid tdkvi tulajdonát képező, a dálnoki 1408. sz. tjkvben foglalt 2755., 2756., 2757. hr. sz. és 182 frt becsértékű ingatlanra; 3. ugyanezen tjkvben foglalt 3286., 3287. hr. sz. s 170 frt becsértékű ingatlanra; 4. továbbá a Cseh Zsigmondné sz. Kovács Ilona tdkvi tulajdonát képező, a dálnoki 1409. sz. tjkvben foglalt 6700., 6701., 6702. hr. sz. 155 frt becsértékű; 5. a Kovács Dávid tulajdonát képező, a dálnoki 1408. sz. tjkvben foglalt 14., 15., 16. hr. sz. 645 frt becsértékű; 6. a Kovács János ifj. tdkvi tulajdonát képező, a dálnoki 461. sz. tjkvben foglalt 10702., 10703., 10704. hr. sz. s 17 frt becsértékű; 7. a Kovács Györgyné sz. Kovács Rózália tdkvi tulajdonát képező, a dálnoki 1410. sz. tjkvben foglalt 3916. hr. sz. 158 frt becsértékű ingatlanokra az árverést elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1888. évi július hó 17-ik napján délelőtti 9 órakor Dálnok község házánál megtartandó

nyilvános árverésen az említett ingatlanok az 1-től a 3. pont alattiak kivételével a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozők az utóajánlatot tevő kivételével tartoznak az ingatlanok becsárának 10 százalékat telekkvi testenként készpénzben vagy az 1881. évi LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kézdivásárhelyi kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság kiküldött egyes bírója 1888. ápril 10-én.

Vajna Gáspár,
kir. tviszki bír.

Sz. 1023. tdkvi.
1888.

Árverési hirdetményi kivonat.

A kézdivásárhelyi kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhirrre teszi, hogy kézdivásárhelyi ifj. Kovács István végrehajtónak odavaló Zsigmond Veronika végrehajtást szenvedők elleni 50 frt tőkekövetelés és járulékai iránti végrehajtási ügyében a kézdivásárhelyi kir. törvényszék területén lévő Esztelnek és Nyujtód községben fekvő, az esztelneki 12. sz. tdkvben A + 13. hr. számu 6 frt, 683., 684., 685. hr. sz. 290 frt, 3471. hr. sz. 4 frt, 3472. hr. sz. 4 frt, 4441. hr. sz. 22 frt, továbbá a nyujtódi 324. sz. tjkvben 2161. hr. sz. 22 frt, 2175. hr. sz. 24 frt, 2837. hr. sz. 31 frt becsértékű ingatlanokra az árverést ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1888. évi július hó 23-ik napján délelőtti 9 órakor Esztelnek és folytatón Nyujtód községekben megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozők tartoznak az ingatlanok becsárának 10% át készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t.-cz. 42. §-jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ban kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. évi LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kézdi-Vásárhelyt, 1888. évi ápril hó 4-ik napján. A kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság.

Vajna Dénes,
kirendelt egyes bír.

Hirdetmény.

Az 1889. évre érvénnyel bírandó választók név-jegyzéke a hármass küldöttség által összeállítván, központi választmányunk ezennel figyelmezteti a város választásra jogosult lakosait, hogy ezen ideiglenes név-jegyzék a polgármesteri hivatalban folyó évi július hó 5-ik napjától ugyanazon hó 25-ik napjáig naponként délelőtti 8 órától 12 óráig kitéve leendő és bárki betekinthei; délután 2 órától 6-ig lemasolható.

A fenn jelzett ideiglenes név-jegyzék ellen 1888. július hó 5-ik napjától ugyanazon hó 15-ik napjáig, tehát 10 napig, felszólamlásnak helye van. A felszólamlások a polgármesteri hivatalban írásban adandók be, s ily beadványban többen is együtt felszólalhatnak.

Folyó évi július hó 5-től 25-ig a név-jegyzék mellé a szerkesztett felszólamlások is kitéve lesznek, s azokra észrevételeit július hó 16-tól 25-ig, tehát az utolsó 10 napon, bárki is megteheti.

A felszólamlások, ugyancsak az érintett észrevételek (bélyegmentesek) a központi választmányhoz címezve, a polgármesteri hivatalba adandók be, hol a darab átvételéről kívánatra térítvány adatik.

Szőcs József,
polgármester
és képv.-test. elnök.

"Zacherlin"

Csakis
üvegekben árultatik;
azért:

óvatosság a vásárlásnál!!

mert minden más kétségtelenül hamisítvány és félrevezetés!!

EREDETI MINŐSÉGBEN KAPHATÓ:

K.-Vásárhelyt Csizsár Pál urnál.
" " Dávid János "

K.-Vásárhelyt Jancsó G. gysz. urnál.
" " Kovács F. gysz. "

S.-Szentgyörgyön Goldstein J. urnál.
Előpatakon J. Miller gysz. urnál.

Sz.-Udvarhelyt Steinburg Ottó urnál.
Etéden Dobay Ferencz urnál.

Nyomatott Szabó Albertnél Kézdi-Vásárhelyt.